

Satu Hassi
europarlamentaarikko

Tsunamihälytysjärjestelmät ja sassiin

■ Kun Aasian luonnonkatastrofin koko karmeus alkoi valjeta, en miettinyt **Vanhasen** ja **Tuomiojan** ilmeitä vaan sitä, miten on mahdollista, ettei ihmisiä varoitettu.

Maanjäristystähän ei pystytä tarkasti ennakoimaan. Mutta se havaitaan nopeasti. Seisminen mittausverkosto laskee tuossa tuokiossa järistyksen voimakkuuden ja sijainnin.

Tapaninpäivänä järistyksen jälkeen ehti kuluu pari tuntia ennen kuin hyökyaalto saapui Thaimaan rannoille. Indonesian Acehiin hälytys ei luultavasti olisi saapunut ajoissa. Kuinka monta tuhatta ihmistä muilla rannikoilla olisi pelastunut jos rantavaltioiden radio- ja televisiokanavat olisivat saaneet tiedon tsunamiuhkasta?

Eläimet osasivat paeta. Kymmenvuotias brittityttö **Tilly Smith** muisti maantiedon tunnit opit tsunameista. Hänen aloitteestaan yksi ranta ja hotelli evakuoitiin. Intialainen **Abuldu Razzak** oli katsonut television luontodokumentteja. Hän organisoii prätkäpojat varoittamaan lähikyliä ja pelasti 1500 ihmistä.

Indonesian hallitus ei ottanut vastaan geologian professori **Kerry Siehiä** Kalifornian teknillisestä yliopistosta. Sieh oli todennut järjestysuhkan kasvavan Indonesian lähistöllä ja ehdottanut että rantakyltiin tiedotetaan miten sellaisen sattuessa kannattaa toimia. Indonesia totesi, ettei maalla ole rahaa mokomiin valistuskampanjoihin. USA:n hallitukselle oli ehdotettu tsunamihavaintopoiijujen asentamista Tyynen meren lisäksi myös Intian valtamerelle. Tarvittavaa puolta miljoonaa dollaria ei herunut. Saman verran USA käyttää aseisiin puolessa minuutissa.

Yhdysvaltojen NOAA eli National Oceanic and Atmospheric Administration varoitti tapaninpäivänä tsunamista USA:n Diego Garcian tukikohtaa eteläisellä Intian valtamerellä. Siellä selvittiinkin vähin vaurioin. Vaarassa oleville valtiolle lähetettiin sähköposti, mutta ei varmistettu että se saavuttaa jonkun, joka ymmärtää asian.

Thaimaassa asiantuntijat saivat tiedon, mutta kuten tunnettua, päättivät olla antamatta hälytystä, ettei turismibisnes kärsi. Tämän viisauden ylittää vain **George W. Bush**, joka uskoo, että ilmastonmuutos tulee halvemmaksi kuin sitä aiheuttavien päästöjen hillitseminen.

Tietoa siis oli, mutta se ei kulkenut niille, jotka tieto olisi voinut pelastaa.

Katastrofin jälkeen on tehty päätöksiä tsunamihälytysjärjestelmän luomiseksi myös Intian valtamerelle. Ei hetkeäkään liian aikaisin. Eri puolilla maailmaa on kehitteillä myös sääkatastrofien varoitusjärjestelmiä. Suomikin tukee eräitä niistä kehitysyhteistyövaroin.

Ilmastonmuutos lisää outojen säiden ja rajuilmojen todennäköisyyttä, mistä loppiaisen jälkeen Kauppatorille tulvinut merivesikin muistuttaa. Maanjäristykseen tämä ei vaikuta, mutta planeettamme pinnasta kolme neljäsosaa on meren peitossa, joten merenalaiset järistyksivät eivät ole varsinaisesti harvinaisia.

Todennäköisimmät turvallisuuttamme vaarantavat uhkat johtuvat muista asioista kuin terroristeista ja sotavoimista. EU:n tulee nyt toimia, jotta maailmaan luodaan mahdollisimman kattava varoitusjärjestelmä niin tsunamien kuin sääkatastrofienkin ennakoimiseksi ja vahinkojen minimoimiseksi. Se on kiireellisempää kuin sotilaallisten valmiusjoukkojen luominen. □